

Gemengde relaties

Catecheseles – handleiding voor de catecheet

Doelgroep: jongeren in de leeftijd van 14-16 jaar

Nanda van Eijk <17 februari 2014>

praktijkcentrum
voor onderzoek en
dienstverlening
in de kerken

GELOVEN...

IN WERKELIJKHEID

Deze les...

Doelen

- Jongeren laten ontdekken welke spanningsvelden er zoal kunnen ontstaan bij een gemengde verkering.
- Jongeren helpen leren hoe Jezus zich opstelt tegenover anderen en wat dit betekent voor relaties met niet-gelovigen in het algemeen.

Rol van de catecheet

De catecheet geeft geen kant-en-klare antwoorden of ongevraagde adviezen, maar begeleidt het ontdekkingsproces van de jongeren en coacht hen. Deze houding stimuleert het eigen leren van de catechisanten.

Vooraf

Gebruik Zout magazine maart 2012 (themanummer over gemengde relaties) als achtergrondinformatie. Extra nummers zijn te bestellen via info@centrum-g.nl of info@praktijkcentrum.org. Het magazine is ook online te lezen: www.zoutmagazine.nl.

Laat de jongeren vooraf de thuisopdracht doen (het verhaal van Michael en Ilse). Daardoor zijn ze al voorbereid op het thema. Laat je hen de thuisopdracht naderhand doen, dan is het zinvol om voorafgaand aan het stellingenspel eerst kort het onderwerp te verkennen. Wat komt er bij hen op bij 'gemengde verkeringen'?

Overweeg de mogelijkheid om een 'ervaringsdeskundige' aan het woord te laten. Iemand die een relatie heeft (gehad) met een niet- of andersgelovige en bereid is daar wat over te vertellen. Zo kun je met elkaar de verschillen en overeenkomsten tussen een 'gewone' en een gemengde relatie helder krijgen.

Programma

0-5 minuten: Startmoment, contact met de jongeren

5-10 minuten: Introductie, aansluiten bij voorkennis en ervaringen

10-25 minuten: Bijbelstudie, betekenis en begrijpen

25-45 minuten: Verwerking, gesprek en toepassing

Introductie van het thema d.m.v. stellingenspel

Mogelijke werkvormen voor het stellingenspel

- Iedereen krijgt een rode (oneens) en een groene (eens) kaart. Na het voorlezen van de stelling moet je een van beide in de lucht steken.
- De ene kant van de zaal staat voor 'eens', de andere voor 'oneens'. Laat de jongeren na het voorlezen van de stelling positie kiezen aan een van beide zijden (werkt goed bij tieners die veel energie hebben ;-)).
- Wil je direct al wat meer nuancering aanbrengen? Hang een waslijntje op met aan de ene kant 'eens', aan de andere kant 'oneens' en in het midden 'neutraal'. Laat de jongeren met een wasknijper aangeven in hoeverre ze het helemaal eens of helemaal oneens met de stelling zijn. Of ergens ertussen in... De neutrale positie mag niet gebruikt worden! Leuk is om na het gesprek over de stelling jongeren opnieuw hun knijper te laten ophangen. Zo ontdekken ze dat je best je mening mag bijstellen!
- Wil je dat de jongeren zelf hun mening geven en zich niet laten leiden door de mening van de groep? Print de stellingen uit, hang ze op en laat de catechisanten er een groene (eens) of rode (oneens) sticker bij plakken. Deze methode zorgt voor anonimiteit die onzekere jongeren kan helpen.
- Bij een oudere groep kun je dit spel in de Lagerhuisvorm doen.

Stellingen

- Als je leerling van Jezus bent kun je trouwen met wie je wilt.
- Als je na een jaar verkering niet samen kunt bidden, dan moet je er echt mee stoppen.
- Je moet helemaal niet beginnen aan een relatie met een niet-gelovig(e) jongen of meisje, want dat mag niet van God.
- God leidt het zo dat een niet-christen verkering krijgt met iemand die gelooft, zodat de ander tot bekering kan komen.

Gesprek n.a.v. stellingen

Laat de jongeren tijdens het gesprek over de stellingen hun ervaringen delen. Misschien hebben ze zelf een relatie (gehad) met iemand die niet of iets anders gelooft, of kennen ze verhalen van anderen. Waren er lastige dingen in de relatie? Zo ja, wat dan?

Bijbelstudie 'Laat een ander de keus'

Lucas 24 vers 13 t/m 35

13 Diezelfde dag gingen twee van de leerlingen op weg naar een dorp dat Emmaüs heet en zestig stadië van Jeruzalem verwijderd ligt. 14 Ze spraken met elkaar over alles wat er was voorgevallen. 15 Terwijl ze zo met elkaar in gesprek waren, kwam Jezus zelf naar hen toe en liep met hen mee, 16 maar hun blik werd vertroebeld, zodat ze hem niet herkenden. 17 Hij vroeg hun: 'Waar loopt u toch over te praten?' Daarop bleven ze somber gestemd staan. 18 Een van hen, die Kleopas heette, antwoordde: 'Bent u dan de enige vreemdeling in Jeruzalem die niet weet wat daar deze dagen gebeurd is?' 19 Jezus vroeg hun: 'Wat dan?' Ze antwoordden: 'Wat er gebeurd is met Jezus uit Nazaret, een machtig profeet in woord en daad in de ogen van God en van het hele volk. 20 Onze hogepriesters en leiders hebben hem ter dood laten veroordelen en laten kruisigen. 21 Wij leefden in de hoop dat hij degene was die Israël zou bevrijden, maar inmiddels is het de derde dag sinds dit alles gebeurd is. 22 Bovendien hebben enkele vrouwen uit ons midden ons in verwarring gebracht. Toen ze vanmorgen vroeg naar het graf gingen, 23 vonden ze zijn lichaam daar niet en ze kwamen zeggen dat er engelen aan hen waren verschenen. De engelen zeiden dat hij leeft. 24 Een paar van ons zijn toen ook naar het graf gegaan en troffen het aan zoals de vrouwen hadden gezegd, maar Jezus zagen ze niet.' 25 Toen zei hij tegen hen: 'Hebt u dan zo weinig verstand en bent u zo traag van begrip dat u niet gelooft in alles wat de profeten gezegd hebben? 26 Moest de messias al dat lijden niet ondergaan om zijn glorie binnen te gaan?' 27 Daarna verklaarde hij hun wat er in al de Schriften over hem geschreven stond, en hij begon bij Mozes en de Profeten. 28 Ze naderden het dorp waarheen ze op weg waren. Jezus deed alsof hij verder wilde reizen. 29 Maar ze drongen er sterk bij hem op aan om dat niet te doen en zeiden: 'Blijf bij ons, want het is bijna avond en de dag loopt ten einde.' Hij ging mee het dorp in en bleef bij hen. 30 Toen hij met hen aan tafel aanlag, nam hij het brood, sprak het zegengebed uit, brak het en gaf het hun. 31 Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem. Maar hij werd onttrokken aan hun blik. 32 Daarop zeiden ze tegen elkaar: 'Brandde ons hart niet toen hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons ontsloot?' 33 Ze stonden op en gingen meteen terug naar Jeruzalem, waar ze de elf en de anderen aantroffen, 34 die tegen hen zeiden: 'De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt en hij is aan Simon verschenen!' 35 De twee leerlingen vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe hij zich aan hen kenbaar had gemaakt door het breken van het brood.

Vragen om (in kleine groepjes) te bespreken

Observatie van de tekst

1. Hoe stelt Jezus zich op tegenover zijn twee vrienden? (Hij stelt vragen, loopt met hen mee, geeft uitleg en opvallend: doet alsof hij verder wil gaan. M.a.w. Jezus geeft zijn leerlingen de keus om hem wel of niet uit te nodigen. Hij dringt zich niet op, maar creëert wel de ruimte waarin de twee de mogelijkheid krijgen om te reageren.)
2. In de tekst lees je verschillende reacties van de twee vrienden op Jezus. Welke? (Ze herkennen Jezus eerst niet, onbegrip (Bent u dan de enige...), ze ontvangen onderwijs, ze dringen erop aan dat Jezus de nacht bij hen blijft en uiteindelijk herkennen ze hem.)

Toepassing

3. Wat leer jij uit deze tekst dat je kunt gebruiken in jouw vriendschappen met niet-gelovigen?
4. Geloven is een ontdekkingsreis: wat betekent dit als je verkering zou hebben met iemand die niet gelooft?

Verwerking

De spanningsvelden in gemengde relaties

1. Objectles: de twee elastiekjes

Houd je handen voor je, met de ruggen naar je toe. De duimen op elkaar. Je doet één elastiekje over de duimen en de linker wijsvinger. Een tweede elastiekje over de duimen en de rechter wijsvinger. God is rechts, de niet-christen links. En de gelovige partner in het midden. Hij of zij is verbonden aan God én verbonden aan de ander. Welk elastiekje trekt het hardst? Waar is je hart? Welk elastiekje kan er knappen? Wat is je keuze?

2. Oefening: de spanningsvelden in gemengde relaties

In een gemengde relatie loop je samen op. Je deelt je leven met elkaar, maar je deelt niet hetzelfde geloof. De reis van de een is dus gericht op God. De reis van de ander, wat is daarvan eigenlijk de eindbestemming?

Aan een kant van de zaal staan twee stoelen naast elkaar. De ene stoel is de eindbestemming van de christen, de andere van de niet-christen. Ga samen met een catechisant op een afstandje van de stoelen staan. Jullie zijn samen onderweg als stel waarvan de een niet gelooft en de ander wel. Je loopt samen op, maar maakt ook elk je eigen keuzes. Hoe verloopt zo'n reis? Hoever ga jij met de ander mee? Grijp je in als de ander de verkeerde kant op gaat? En wanneer is dat dan precies?

Zet nu de stoelen eens heel ver uit elkaar en herhaal de oefening en de vragen.

Let op: bij deze oefening ook woorden geven aan het feit dat God ook zijn rol heeft in het proces. Het is niet alleen jij en de ander, maar God, jij en de ander. En het loopt God niet uit de hand, ook als jij het even niet precies weet...

Op het bijgevoegde werkblad kunnen de catechisanten aantekeningen maken bij deze oefening.

WERKBLAD

Oefening: de spanningsvelden in gemengde relaties

**Waar ga je naar toe?
En die ander?
Kan je samen oplopen?**

Hoe reis je? Reis je samen?
En als je bestemmingen nu
eens verschillend zijn?

Een oefening
in plaatsbepaling en
je rol voor / bij de ander...

“Voel je als coach niet
verantwoordelijk voor het
geloof en zeker niet voor de
kerkkeuze van iemand”
(Volg Mij, pg. 197)

Ondersteunende theorie: je leven delen – je geloof delen?

Als je verking krijgt, dan ga je steeds meer je leven met elkaar delen. Je bent verliefd en brengt samen veel tijd door. Je leert elkaar beter kennen en dat is fijn! Of je daarnaast ook iets over jouw geloof vertelt, dat is aan jou...

Er zijn vier situaties mogelijk waarin je je leven en je geloof wel of niet met de ander deelt. Die tref je hieronder in een schema aan.

Relaties zijn dynamisch en zullen zich vaak bewegen door de vier vakken heen. Het ene moment vertel je misschien wat vaker over je geloof. En misschien gaat het even niet zo goed met je verking en deel je je leven minder.

Opdracht

Bedenk bij ieder vak eens een voorbeeld van een vriendschap of relatie. Wat zou je met deze vriendschap of relatie willen? Moet hij misschien verschuiven naar een ander vak? Waarom wel of niet?

Afronding

Laat de jongeren zelf de les samenvatten en benoemen wat ze ervan geleerd hebben. Geef hen eventueel de onderstaande (thuis)opdracht mee.

Thuisopdracht

Lees hieronder het verhaal van Ilse en Michael. Beantwoord daarna de vragen.

'Ik zag haar zitten en dacht: die wordt van mij.' Thuis op de bank in Almere vertellen Ilse (20) en Michael (22) hun verhaal. Ilse is veertien als ze met een vriendin een cursus van Youth Alpha volgt in het buurthuis van Almere Muziekwijk. Normaal zit Michael daar altijd met zijn vrienden. 'Om ons van de straat te houden. Nu mochten we niet naar binnen omdat 'de gelovigen' er zaten. Dat vonden wij natuurlijk stom en we begonnen irritant op de ramen te kloppen.' Als er contact ontstaat tussen de beide groepen regelt Michael het nummer van Ilse en krijgen ze een relatie. 'Eigenlijk zijn we door de kerk samen', zegt Ilse. 'Als ik daar niet was geweest had ik hem nooit ontmoet.'

Ilse is gelovig, Michael niet. Vanuit huis heeft hij niets meegekregen van het geloof. Hij kent de Bijbel alleen door films als Mozes en The Passion. Van de kerk moeten zijn ouders niet veel hebben. De eerste keer dat hij daar naar toe ging vroeg zijn vader: 'wat heb je daar te zoeken?'

Voor Michael was dat vooral zijn vriendin. 'Ik wist dat Ilse en ook haar ouders het heel belangrijk vonden dat ik meegang naar de kerk. Op de verjaardag van Ilse's moeder ben ik voor het eerst mee geweest en nu ga ik bijna iedere week. In het begin kon ik me moeilijk concentreren, ik was niet gewend om zo lang te moeten luisteren.'

De eerste keren dat Michael in de kerk was stelde hij veel vragen: 'Hebben jullie een priester? Wat doen die mannen daar vooraan in een rijtje? En vooral: wanneer moet ik gaan staan en zitten?' Ook toen de dominee vertelde over Adam en Eva kwamen er veel vragen naar boven.

Voor Ilse zelf werkt het ook verhelderend om zaken over de kerk en het geloof uit te leggen. 'Mijn geloof is er alleen maar sterker door geworden omdat ik er nu beter over nadenk. Ook vind ik de kern van het geloof nu belangrijker, andere bijzaken zwak ik af.' Het belangrijkste voor Ilse is dat Michael interesse toont. 'Als hij heel negatief tegenover het geloof stond, was het heel lastig geworden. Op de manier waarop het nu gaat vind ik dat je prima een relatie kan hebben. Mijn ouders en vrienden zijn heel gastvrij geweest tegenover Michael, dat maakt het voor mij wel makkelijker.'

Een keer in de twee weken praten Ilse en Michael met dominee Jongerius. 'Omdat deze dominee zelf vroeger ook niet-gelovig was, begrijpt hij waar Michael vandaan komt. Het is fijn dat we zo langzamerhand allerlei zaken bespreken van het geloof. Waar we vaak over praten is liefde en vertrouwen. Dat is belangrijk in onze relatie, maar ook naar God toe.' Dat gevoel van

liefde en vertrouwen is voor Michael niet reëel. Voor hem is God nog geen Persoon geworden met wie je een relatie aangaat. Toch gaat hij graag naar de gesprekken met dominee Jongerius en wil hij meer leren over het geloof. Michael beschrijft zijn verandering met een voorbeeld van een zwembad dat hij leerde bij de Alphacursus. 'Sta je in het water dan leef je echt bij God. Sta je bij de uitgang dan wil je eigenlijk weg. Ik stond aan het begin zeker bij de uitgang, maar nu sta ik in de kleedkamer.'

Ilse beseft dat Michael misschien nooit echt gaat geloven. 'Natuurlijk kan het zijn dat hij nooit 'het gevoel' bij God krijgt. Maar dat is een risico dat ik bereid ben te nemen. Voor mij is het belangrijkste dat Michael meegaat en dat hij interesse toont. Hoe het allemaal verder gaat zien we wel.'

Vragen

1. Wat zouden lastige punten kunnen zijn voor Ilse en Michael?
2. Zijn er ook mooie dingen?
3. Michael zegt dat hij 'in de kleedkamer staat'. Wat zou Ilse kunnen doen om hem te helpen om te gaan zwemmen?

